

CSENGERY NOÉMI

Koncentrikus körök

*Nézd, a tó milyen néma,
Hallgatag...
Nézd, hány kört rajzol,
ha feladod
magad.*

Hajlamos vagyok elhinni, hogy az életem nem könnyű. Csak amikor mások sorsát képesek vagyok meglátni, akkor jövök rá, hogy a Jóisten a tenyerén hordoz; hálátlan vagyok, ha duzzogok. Igaz, hogy szerényen élek, nincs divatos házam, se mutatós ruháim, de a gyerekeim nem nélkülöznek: a ház meleg, van cipő, kabát télire, megtehetem, hogy reggel autóval gurítom be mind a hármat az iskolába. Van egy jóra való férjem, nem iszik, nem játszik, szinte egy forintot sem vesz el a családi kasszából, állatra vagy növényre költ csak ritkán. Mindenki előtt kel, zokszó nélkül; túlórázik, megy hétvégén is, aztán folytatja itthon, este, nem panaszkodik, csak a fehér hajszálak sűrűsödnek...

Ha végignézek a körülöttem élőkön, nehéz sorsokat látok. Sérült gyermekek mellett mindent ellátó anyát, tönkrement házasságából testben-léleken összetört, porig alázott nőt, aki munka után fát fűrészel, három gyermeket gondoz, nevel, mos, süt, főz éjjel-nappal, csontsovány, de olyan erős, hogy lassan a hátán is elbírná a fél világot. Aztán ott vannak a gyermeküket gyászolók, a szüleiket gondozók, és azok, akik nyári szabadságuk alatt, tűző napon, heteken át kapálják a többhektárnyi kukoricát, vagy félig átfagyva tormát válogatnak dermesztő hidegben. Mint a régi falusi asszonyok, akiknek nem számított, ha télen megfagy a vízcsepp a karjukon mosás közben.

Szinte szégyellem magam, hogy itt ülök egy papírfecni előtt, mellettem kávé gőzölög. Nem láttam falusi reggeleket, tűzgyújtást, kormos falakat. Eszembe se jutott, hogy lehet fürdőszoba nélkül élni, bögréből az udvaron fogat mosni. Igen, kényelembe születtem, ami fontos volt, arra mindig tellett. Könyvekre, zeneiskolára, tánusra, rajzsakkörre, festékre, ecsetre. Valóban ez lenne a fontos?

A férjem a napokban megkérdezte: „Mit tennél, ha egyedül maradnál ebben a faluban?” (Mind tudjuk, hogy város, gyakran elfelejtjük.) Szóval képzeljem csak el, hogy egyedül vagyok három gyerekkel, pénz nélkül, vagy csak minimális bevétellel. Rokonaim nincsenek. A barátoknak épp elég a saját terhük. Igaz, hogy van egy jó nagy kertünk, de eddig ott se csináltam többet, mint gyerekkoromban. Meg tudnék mindent termelni egyedül?

CSENGERY NOÉMI (1978, Berettyóújfalu) a Szegedi Tudományegyetemen szerzett olasz bölcsész-tanári diplomát. Vallástudományt hallgatott ugyanitt, majd fél évet Rómában töltött ösztöndíjjal. Versei és fordításai jelentek meg a *Napkútban* és a *Váradban*. Harmadik gyermeke 2011-ben született, azóta hivatásos édesanya.

Tudnék nélküle állatokat tartani, hogy a gyerekeink akkor se nélkülözzenek, ha bevételeink végleg megcsappannak? Hisz ezt tették anyáink, nagyanyáink, dédanyáink, nem csupán gyerekeket neveltek, mint én.

Ha már tanultam, maradtam volna Budán? Vittem volna tovább a munkát a multinál, reggel kocogás a Gellért-hegyen, este mise a Sziklakápolnában, a pálosoknál.

Falusi éveim elvették szépségemet. Minden addigi bizonyosság elveszett. Minden egész eltörött. Meg kellett lássam, hogy a falusiak, akiket korábban lenéztem, mi mindent tudnak, amit én nem. Azt is látom, hogyan élnek egymás mellett a különböző etnikumok. Miként próbálnak a roma anyukák megfelelni az elvárásoknak, és sokszor túltenni mindenkin tisztaságban, fegyelemben. Harcolni lenézéssel, és dacolni... vagy csak túrni. Meg kell fejtenem a világot... De miért is?

Kisfiam idelép mellém. Almát ropogtat, félbevágva kérte, úgy szereti. Rá, rájuk kell gondolnom, ismét, mit visznek majd tovább. Hárman vannak, mint a mesében. A nagy talán már nem sokat változik. A kicsik tábláján még van hely a betűnek. Tudok-e, tudunk-e jól írni rá?